

ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๘๓๘๗ วันเสาร์ที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๗

การผลิตและการ

ตลาดมะม่วงของโลก

อรุณศรี ศรีสุภาพ

การผลิตมะม่วงของโลก

โลกผลิตมะม่วงเป็นการค้ามานาน หลายศตวรรษแล้ว โดยเฉพาะในเขตร้อนจะมีมะม่วงปลูกอยู่ทั่วไปถือได้ว่าเป็นผลไม้ที่มีความสำคัญเป็นยอดในบรรดาผลไม้ทั้งหมด เพราะมีรูปโฉมกะทัดรัด กลีบเงา เปลือกไม่มีขนหรือหนาม เวลาสุกจะมีกลิ่นหอมชวนรับประทานสำหรับมะม่วงที่รับประทานดิบ จะมีกลิ่นที่ทำให้เกิดน้ำลายสอโดยไม่รู้ตัว นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์จากมะม่วงอีก หลายชนิด ซึ่งโลกรู้จักดีไม่ว่าจะเป็นน้ำมะม่วง มะม่วงกวน มะม่วงดอง ฯลฯ อีกประการหนึ่งมะม่วงเป็นไม้ยืนต้นที่ให้อะไรมา ดังนั้น แต่ละบ้านที่พอจะมีที่ดินจึงมักจะปลูกมะม่วงและมีปลูกทั่วไปนับตั้งแต่อินเดีย ภาคใต้ของจีน หมู่เกาะมลายัน ภาคตะวันตกของออสเตรเลีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และยังปลูกได้ดีในฮาวาย หมู่เกาะแปซิฟิก เวสต์อินดีส มาดากัสการ์ แอฟริกาใต้ ชายฝั่งของแอฟริกาตะวันออก และแม้ในฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา ก็สามารถปลูกมะม่วงได้ผลดี รวมถึงทางภาคใต้ของบราซิล และบริเวณริมฝั่งของทะเลเมดิเตอร์เรเนียนก็จะแลเห็นต้นมะม่วงมีปลูกกันเป็นทิวแถว

เป็นที่คาดกันว่ามะม่วงจะมีต้นกำเนิดในอินเดีย ซึ่งตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ คาดว่าอินเดียได้ปลูกมะม่วงมานานกว่า ๔ พันปี และจากการศึกษาต้นตระกูลมะม่วงเมื่อเร็ว ๆ นี้ พบว่ามะม่วงป่าที่ขึ้นอยู่แถบเชิงภูเขาหิมาลายัน ทางภาคตะวันออกของอินเดียรวมตลอดไปจนถึงเขตแดนพม่าและภูมิภาคมลายัน มะม่วงป่าแถบนี้มี ๒ ชนิด คือ *Magnifera indica* และ *Magnifera Sylvatica* แต่ในอินเดียมีอยู่ชนิดเดียวคือชนิดแรก และพบว่าต้นมะม่วงเก่าแก่ในบันจาบมีต้นใหญ่มากที่สุดในโลก โดยมีความยาวรอบลำต้นวัดได้ถึง ๕.๖ เมตร มีกิ่งก้านสาขาแผ่คลุมรัศมีบนพื้นดินคิดเป็นเนื้อที่ ๒,๒๕๐ ตารางเมตร มีความสูงวัดได้ ๔๕ เมตร มะม่วงที่ใช้เมล็ดปลูกจะมีอายุยืนนับร้อย ๆ ปี ถ้ามีภูมิอากาศเหมาะสม

จากสถิติการผลิตมะม่วงของ เอฟ.เอ.โอ ในปี ๑๙๔๑ โลกผลิตมะม่วงได้ ๑๓,๕๔๔

พันเมตริกตัน อินเดียผลิตได้มากที่สุดในโลก คิดเป็นสัดส่วนประมาณ ๖๖% ของผลผลิตโลก รองลงมาที่สำคัญคือ บราซิล เม็กซิโก ปากีสถาน และฟิลิปปินส์ ทวีปเอเชีย ยังคงเป็นผู้นำในด้าน การผลิตคิดเป็นสัดส่วน ประมาณ ๑๒% (ยกเว้นอินเดีย) อเมริกาเหนือผลิตได้ ๙% อเมริกาใต้ ๗% และแอฟริกา ประมาณ ๖% ของผลผลิตมะม่วงของโลก ประเทศผู้ผลิตมะม่วงเป็นการค้าที่สำคัญนอกจากอินเดีย คือ ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ ไซติ สาธารณรัฐประชาชนจีน บังกลาเทศ แทนซาเนีย แคว้น สาธารณรัฐโดมินิกัน ส่วนอิสราเอลนั้นเริ่มจะเข้ามามีบทบาททั้งในการผลิตและการส่งออก

ประเทศผู้ผลิตมะม่วง ในเขตร้อน จะมีมะม่วงออกสู่ตลาดหรือเรียกว่าฤดูมะม่วงอยู่ในระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน และมีต่อไปเรื่อย ๆ จนถึงเดือนสิงหาคม-กันยายน ส่วนเคนยาผลิตมะม่วงได้ตลอดปี ช่วงที่มะม่วงมีออกสู่ตลาดของประเทศต่างๆ ที่สำคัญมีดังนี้-

การค้ามะม่วงของโลก

โลกทำการค้ามะม่วงคิดเป็นน้ำหนักประมาณปีละ ๒๓,๐๐๐ เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๓๐ ล้านดอลลาร์ต่อปี ส.ร.อ. ปริมาณการค้าเมื่อเทียบกับผลผลิตแล้วมีน้อยมาก คือ น้อยกว่า ๐.๒% ประเทศผู้ซื้อมะม่วงที่สำคัญ คือ ยุโรปตะวันตก เอเชียตะวันตก และอเมริกาเหนือ ประเทศผู้ส่งออกผลมะม่วงสดที่สำคัญของโลกคือ อินเดีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งมีปริมาณส่งออกรวมกันคิดเป็น ๖๓% ของการส่งออกของโลก ประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญอื่น ๆ คือ เม็กซิโก มาลี เคนยา แอฟริกาใต้ มะม่วงชนิดที่มีความสำคัญทางการค้าของโลก จำแนกตามประเทศที่ส่งออก ดังนี้

อินเดีย ส่งออกมากชนิด ที่เรียกว่า Alphonso อิสราเอล - Haden เคนยา - Apple, มาลี - Ameli, แอฟริกาใต้ - Kent, เวสต์ อินดีส - Julie เม็กซิโก - Haden; Kent, Keitt; Tommy Atkins.

นโยบายการส่งออกมะม่วงของประเทศผู้ส่งออกสำคัญ

ประเทศ	ช่วงที่มีมะม่วงออกสู่ตลาด
มาลี	มีนาคม — กรกฎาคม
รอสตา คอนบน	มีนาคม — กรกฎาคม
อินเดีย	เมษายน — กรกฎาคม
เซเนกัล	พฤษภาคม — สิงหาคม
เวสต์อินดีส	มิถุนายน — กันยายน
เม็กซิโก	มิถุนายน — กรกฎาคม
แอฟริกาใต้	ธันวาคม — เมษายน
เคนยา	ตลอดปี

ที่มา World mango trade.

โดยที่อินเดียเป็นผู้ส่งออกที่สำคัญ ประเทศผู้ส่งออกอื่นๆ จึงมักจะจับตาความเคลื่อนไหวของอินเดีย และด้วยเหตุที่มะม่วงของอินเดียแพร่หลายในกลุ่มยุโรปตะวันตก และ Gulf market ต่าง ๆ ดังนั้น อินเดียจึงมีนโยบายที่จะขยายตลาดส่งออก ไปยังภูมิภาคอื่นๆ ด้วย และในระยะห้าปีที่ผ่านมามีแนวโน้มที่จะขยายการส่งออกมะม่วงเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณ และมูลค่า ตลาดสำคัญของอินเดียที่สำคัญมี อังกฤษ อิตาลี ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เบลเยียม ตันแอเซียตะวันตกที่สำคัญคือ ยู. เอ. อี. คูเวต ซาอุดีอาระเบีย บาห์เรน โอมาน คาทาร์ มะม่วงของอินเดียที่ครองตลาดโลกเวลานี้ Alphonso มีผล

ขนาดกลางบริเวณส่วนหัว มะม่วงเรียกว่าส่วนที่ติดกับขั้ว สีเหลืองคาปูซิน เนื้อแน่นมีน้ำมาก อีกชนิดหนึ่ง คือ Dussehri มีผลเล็กถึงกลาง รูปไข่ เนื้อแน่น สีเหลืองคาปูซิน ไม่ค่อยมีน้ำมากนัก อีกชนิดหนึ่งคือ Langra มีผลขนาดกลางรูปไข่รีๆ เนื้อแน่น หรือแน่น สีเหลืองมะนาว รสหวานแหลมมีน้ำพอประมาณ

รัฐบาลอินเดีย ได้ กำหนดนโยบายที่จะขยายการส่งออก โดยกำหนดแผนงานต่างๆ ตั้งแต่การผลิตจนถึงการส่งออกดังนี้

๑. **ด้านการผลิต** ได้มีการสนับสนุนการวิจัยในด้านปรับปรุงพันธุ์ การดูแลรักษาสภาพวิจัยสินค้าเกษตรของอินเดีย (The Indian Council of Agricultural Research หรือ ICAR) มีบทบาทสำคัญในการทำวิจัยเรื่องนี้

และได้มีสาขาวิจัยสถาบันวิจัยพืชสวนรับผิดชอบโดยตรง นอกจากนี้มีสถานีวิจัยมะม่วงในท้องถิ่นต่างๆ ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการผลิตโรคมะม่วง และการดูแลรักษา โดยสร้างอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ในการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ด้วย นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรของอินเดียก็ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยปัญหาของผักและผลไม้ด้วย ผลจากการวิจัยนี้ อินเดียได้ค้นพบมะม่วงพันธุ์ใหม่ ๒ พันธุ์ คือ "Mallika" และ Amrapalli มีคุณสมบัติคือต้นโตให้ผลเร็ว ผลดก และให้ผลทุกปีมีผลลิเก มีน้ำหนักผลเฉลี่ยประมาณ ๓๐๐-๕๐๐ กรัม และอมราพัลลี มีผลหนัก ๑๕๐ กรัม ทั้งสองชนิดอุดมด้วยวิตามิน เอ

อมราพัลลี มีเนื้อสีส้มจัด เหมาะที่จะใช้ทำน้ำมะม่วงและมะม่วงกวน นอกจากนี้สถาบันแห่งชาติว่าด้วยการโภชนาการ (The National Institute of Nutrition) ได้วิจัยเนื้อในของเมล็ดมะม่วงแห้งพบว่า สามารถนำไปสกัดน้ำมันเพื่อใช้บริโภคได้โดยมีเปอร์เซ็นต์น้ำมันอยู่ประมาณ ๑๒% สามารถนำไปใช้แทนเนยโกโก้ (Coca butter) ได้

๒. **ด้านการสนับสนุนให้ผลทางการผลิต** ส่งเสริมให้ผลิตผลิตภัณฑ์จากมะม่วงออกจำหน่ายให้มากที่สุด และมีกรนำไปแปรรูปได้หลายรูปแบบ เช่น ทำแยมส์ ทำเยลลี่ ทำมะม่วง凍หั่นเป็นแว่นตากแห้ง และอื่นๆ และส่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้ออกไปจำหน่ายตลาดโลกให้เพิ่มขึ้นด้วย และเพื่อให้งานนี้มีผลสำเร็จ อินเดียได้จัดงานแสดงมะม่วงและผลิตภัณฑ์จากมะม่วงขึ้น เพื่อให้หนักอุตสาหกรรม

กรรมแปรรูปมะม่วง ผู้ค้า ผู้ผลิต มาพบกัน และเพื่อเผยแพร่มะม่วงพันธุ์ต่างๆ และผลิตภัณฑ์มะม่วงที่ผลิตขึ้นใหม่ ตลอดจนมีการประกวดประชันเพื่อสนับสนุนให้ทุกฝ่ายสนใจปรับปรุงและพัฒนา การผลิตของตน

๓. ส่งเสริมการส่งออกมะม่วงผล ผู้ส่งออกอินเดียมีปัญหาเหมือนผู้ส่งออกไทยคือเสียเปรียบคู่แข่งชั้นเพราะอยู่ไกลมีค่าระวางสูง เพราะต้องขนส่งทางเครื่องบิน และมะม่วงเป็นผลิตภัณฑ์ที่เสื่อมคุณภาพง่าย ชาวสวนไม่คำนึงถึงคุณภาพ มักจะรีบเก็บมะม่วง เพื่อเอามาขายในต้นฤดูเพื่อให้ได้ราคาดีทั้ง ๆ ที่ยังไม่แก่จัด รัฐบาลอินเดียจึงได้กำหนดเป็นนโยบายส่งเสริมการส่งออกโดยแรงจูงใจเรื่องมะม่วงให้ความรู้แก่เกษตรกรโรชนามะม่วงในต่างประเทศให้ผู้บริโภคทดลองชิม จัดแสดงสินค้ามะม่วงและผลิตภัณฑ์ โฆษณาคุณค่าทางอาหาร พัฒนาเรื่องหีบห่อให้ทันสมัยตรงกับความต้องการ ของผู้นำเข้า ในต่างประเทศคือหีบห่อจะเป็นกล่องโฟมเบอร์เบอร์ดี วางผลมะม่วงชั้นเดียวที่เรียกว่า Single layer มีน้ำหนักสุทธิกล่องละ ๔.๕ หรือ ๖ กิโลกรัม มะม่วงแต่ละผลต้องห่อกระดาษนุ่มๆ บรรจุลงในกล่อง ปิดฝากล่องแล้วมัดด้วย wood wool หรือ พวงแผ่นเส้นใยสังเคราะห์ต่างๆ ให้แน่น มะม่วงแต่ละผลจะมีน้ำหนักประมาณผลละ ๒๒๕-๔๐๐ กรัม

เมื่อตลาดมะม่วงของโลกด้วยอันกลับ มาดูของไทยเรา ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องค่าขนส่ง และความบอบบางของมะม่วง ทางออกหนึ่งที่น่า จะมีการดำเนินการเพื่อ ส่งเสริมการส่งออกคือ จัดให้มีการจำหน่ายมะม่วงคุณภาพเยี่ยมที่ทำอากาศยานขาออก เพื่อให้ผู้ที่ จะเดินทางออกไปจากประเทศไทยสามารถ ซื้อหาติดมือไปเป็นของฝากได้ มะม่วงที่เอามาขายในวัน buty free shop นี้ควรควบคุมคุณภาพมิ ใบบรรอง การปลอดโรคพืช และจัดหีบห่อ กระดาษรัดสวยงาม เหมาะที่จะเป็นของฝากจะ ช่วยระบายสินค้าได้ทางหนึ่ง ซึ่งมีประโยชน์กว่าการจะขายเหว้า บหรี น้ำหอม